

GOTTSUNDA och VALSÄTRA

KULTURHISTORISK VÄRDERING AV STADSDELARNAS BEBYGGELSE

Innehåll, kvarter i bokstavsordning

Gottsunda, Bostadshus

August Söderman	4
Blomdahl, Rangström och Peterson-Berger	5
Cellisten	6
Gitarren	7
Dirigenten och Flöjten	8
Emil Sjögren och Peterson-Berger	9
Musikern och Sopranen	10
Serenaden.....	11
Stråken	12
Valthornet, Västra delen	13
Valthornet, Östra delen	14
Violinen	15

Gottsunda, Samhällsnyttiga Byggnader

Berwald, Förskola.....	16
Dirigenten, Förskola	17
Flöjten, Förskola	18
Flöjten, Förskola	19
Flöjten, Kiosk	20
Musikern, Radiomast	21
Musikern, Förskola	22
Sopranen, Förskola	23
Stenhammar, Förskola	24
Stenhammar, Butiksloka.....	25
Stenhammar, Skola.....	26
Valthornet, Gottsunda Centrum	27
Valthornet, Kyrka	28
Valthornet, Skola.....	29

Valsätra Bostadshus

Askturnan, Barkspaden, Besmanet, Drögen, Giggen, Kolfatet, Oxoket, Pinglan, Slagrutan, Släden, Stavkärnan, Årdret	30
Bandstolen	31
Billen, Bilyxan, Hovtången	32
Bosskorgen, Huggyxan, Lieorvet, Rotyxan, Slagan, Slipstenen, Tröskverket, Ullsaxen	33
Dragårdret, Flakvagnen, Frökärran, Höskrindan, Parvagnen, Tjudret	34
Drillborren	35
Flåhackan, Jordborren	36
Folke.....	37
Hammaren	38
Häveln	39
Högaffeln, Järnstören, Spettet, Stackstången, Sädesskoveln	40
Kälken, Kuskbocken	41
Linklubban	42
Skalmejan.....	43,44
Spinnrocken, Häcklan.....	45
Torvhackan, Vändhackan	46
Valsätra Gärd	47, 48, 49

Valsätra, Samhällsnyttiga Byggnader

Bikupan, Mack och Servicestation	50
Folke, Hugo Alfvéns, förskola	51
Linklubban, Butikslokal	52
Linklubban, Församlinglokal.....	53
Skalmejan, Servicebyggnad.....	54
Spinnrocken, Bäcklösaskolan.....	55
Valsätra, Kyrka.....	56
Valsätra, Skola	57
Valsätraplan, Idrottsplats	58

Inledning

Denna bilaga utgör en kulturhistorisk klassificering av Gottsunda och Valsättras bebyggelse som är uppförd 1989 eller tidigare. Klassificeringen baseras på hur tidstypisk, välbevarad, och representativ bebyggelsen är samt hur byggnaden samspelar och samspelar med sin omgivning. Byggnadernas funktion har ofta stor betydelse för värderingen. Klassificeringen gäller även markytorna kring byggnaderna. Markklassificeringen rör främst de större bostadskomplexen som har medvetet utformade gårds- och grönområden. I småhusområden har tomten samma klassificeringsfärg som huset och fokus ligger på byggnaderna.

Faktauppgifterna baseras på *Uppsala en växande stad - Bebyggelse 1951-79* av Marja Erikson och Ingemar Ehlin, *60-80, Bostadshus i Valsätra och Gottsunda – arkitektur under 60- 70- och 80-talen*, av Ingemar Ehlin samt *Kunskapsunderlag Stadsdel – Gottsunda* respektive *Kunskapsunderlag Stadsdel – Valsätra - Delrapport- Kulturmiljöprogram för Uppsala kommun (utkast 2013-06-27)*. Uppgifter om byggnadsår/ritningsår kommer även från dessa eller från Uppsalas bygglovarkiv.

- Blå: *Mycket värdefulla kulturhistoriska byggnader och miljöer, av byggnadsminnesklass.*
- Grön: *Byggnader och miljöer med särskilt kulturhistoriskt värde.*
- Gul: *Byggnader och miljöer med visst kulturhistoriskt värde.*
- Grå: *Byggnader och miljöer med begränsat kulturhistoriskt värde.*
- Streckad: *Byggnaden uppförd 1990 eller senare. Även byggnader som framstår som nybyggen på grund av genomgripande ombyggnader.*

Klassificeringen är utförd 2016 av byggnadsantikvarier från Tyréns AB, Region Öst, Avdelning Kulturbyggnader och Kulturmiljö.

Martin Lagergren, Cecilia Pantzar och Elin Sahlin

Samtliga bilder i katalogen är tagna av Tyréns utom på sida 16, 21, 25, 30, 54, 55 och 56 som är tagna av Googles kartverktyg.

(Bild på s.26 hämtad från Uppsala.se)

GOTTSUNDA 26:1

Kv. August Söderman ■

August Söderman väg 10 -70

- BYGGÅR: 1970-71
- BYGGHERRE: Anders Diös
- ARKITEKT: Sven Jonsson
- BEDÖMNING: Grön/Gul
- BESKRIVNING: Kvarteret August Söderman domineras av trevåningshus i rött tegel som är vanliga i norra Gottsunda. Husen är enkelt utformade, med stor omsorg. Fönster i par binds samman och huset delas upp med fält av vertikalt lagt trä. Träet var från början brunt men har i dag starkare och livligare kulörer. I kvarteret finns också radhus i två våningar som bryter av det i övrigt rätvinkliga mönstret. Tvåvåningshusen har fasader med växlande gult tegel och ljusst trä. Längs med August Södermans väg har de underjordiska garagen byggts på med bostadshus i två våningar. De nyare bostadshusen är väl anpassade gällande volym till närliggande bebyggelse. Bebyggelsen och gårdsmiljön från 1970-1971 är exteriört väl bevarad.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadernas värdebärande karaktärsdrag utgörs av den enhetliga låga bebyggelsen där rött och gult tegel tillsammans med symmetriska fönstersättningar karaktäriserar kvarteret. Tillsammans med kv. Peterson Berger och Emil Sjögren i kombination med den omgivande grönstrukturen och trafiksepareringen så skapar kvarteren tillsammans en karaktär som är värd att uppmärksamma.

GOTTSUNDA 25:2, 30:1

Kv. Blomdahl, Rangström ■

Rangströms väg 3-1, August Södermans väg 2-8, Blomdahls väg 1-13, Stenhammars väg 2-8

- BYGGÅR: 1970-71
- BYGGHERRE: Stiftelsen Uppsalahem
- ARKITEKT: Sven Jonsson
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: I kvarteren Blomdahl, Ragnarström och Peterson-Berger finns sammanlagt elva sjuvåningshus, (Blomdahl 5, Ragnarström 5 och Peterson-Berger 1). Byggnaderna är placerade så de bildar en skärm åt nordost. De höga byggnaderna har en kraftfull arkitektur av rå, nästan brutal karaktär där fasaderna domineras av vertikala band i tidstypisk färgskala i gult tegel och brun, korrugerad plåt. De skenbart lika husen artikuleras med risaliter och indragna mittpartier i fasaden. De vinkelställda husen har breda, symmetriskt placerade risaliter med anslutande balkonger och vertikala tegelband i fasaden, samt slutna, smalare gavlar. Husen fogas samman av de horisontella banden som fortsätter från det ena huset till det andra samtidigt som de uppreppande vertikala tegelbanden förstärker byggnadernas höjd.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterens värdebärande karaktärsdrag utgörs bland annat av byggnadernas storskaliga, råa och repeterade arkitektur. Skivhusen binds ihop med stora bevuxna gårdsmiljöer där områdets tydliga gångstråk och distansen till fordonstrafik agerar som värdebärare.

Gottsunda 41:1

Kv. Cellisten ■

Cellovägen 1-139

- BYGGÅR: 1981-82
- BYGGHERRE: Svenska Riksbyggen
- ARKITEKT: Svenska Riksbyggens Arkitektkontor/ A Lindborg
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Kvarteret Cellisten är en mycket god exponent för svenskt bostads- och stadsbyggande från 1980-talet. Trots att det endast gått några år sedan miljonprogrammet avslutades har man här nått långt i strävan att komma bort från dess monoton. Genom varierade byggnadsvolymer runt mer intima gårdar med högre nyttjandegrad än tidigare har miljön en högre täthet samtidigt som den upplevs småskalig. Ett särskilt intressant inslag är gemensamhetsbyggnaderna som tydligare än något annat manifesterar de höga sociala ambitionerna i bostadsbyggandet. Värt att uppmärksamma i kvarteret är den konstnärliga utsmyckningen som var en väsentlig del i tidens samhällsbyggande.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterets värdebärande karaktärsdrag utgörs av dess tidsmässiga planstruktur med varierande byggnadsvolymer som följs av de intilliggande bostadskvarteren Stråken och Dirigenten. Cellisten ger en mycket god bild av svensk bostadsarkitektur från sent 1970-tal och tidigt 1980-tal med varierande taksiluetter, närhet till grönområden och gemensamma lokaler i en trafikseparerad miljö.

GOTTSUNDA 42:1- 42:52

Kv. Gitarren ■

Gitarrvägen 1-52

- BYGGÅR: 1979
- BYGGHERRE: -
- ARKITEKT: NOARK/ Lars Erik Örde
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Gitarren är ett gott exempel på en i hela landet allmänt förekommande bostadsmiljö från 1980-talet. Bebyggelsesättet "Lågt och tätt" som varit aktuellt sedan mitten av 1960-talet utvecklades mot en alltmer traditionell arkitektur inspirerad av äldre svenska miljöer som småstäder, fiskelägen och bruksmiljöer. Denna typ av kvarter utgjorde en stor del av bostadsproduktionen under just 1980-talet. Den faluröda färgskalan som var vanliga i början av 1970-talet ersattes successivt av ljusa pastellkulörer.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterets värdebärande karaktärsdrag utgörs bland annat av dess landsbygdsromantiska samband i både färgsättning och storlek där fasaderna är genomgående röda med vita knutar. Den medvetna och tydliga trafiksepareringen och närheten till grönområden, lekplatser och skogsmiljöer gör denna småhus- och radhusbebyggelse i stadsdelens periferi värd att uppmärksamma.

GOTTSUNDA 44:3, 44:4, 45:1- 45:3,

Kv. Dirigenten och Flöjten ■

Solistvägen 1- 108, Dirigentvägen 1, 2- 112, 113- 187, Flöjtvägen 7-68

- BYGGÅR: 1979-82
- BYGGHERRE: Stiftelsen Uppsalahem
- ARKITEKT: Matell arkitekter/ Pertti Bengtsson och Göran Kilgren
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Dirigenten och Flöjten är ett tidigt och välbevarat exempel på de planeringsideal som rådde i Sverige under stora delar av 1980-talet. Området blev en förebild för andra projekt i Uppsala och sannolikt även för nya områden i andra kommuner. De intima gårdarna som ringas in av byggnader i varierad höjd är stommen i området. Variationen, som ansågs vara nyckeln till lyckade boendemiljöer, är långtgående trots att byggtekniken var rationell. Arkitekturen är på tidstypiskt sätt omsorgsfullt utformad med en harmonisk färgsättning som varierar mellan gårdarna. Husen är uppförda i gult eller rött tegel.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterens värdebärande karaktärsdrag utgörs av att naturen har sparats på ett medvetet sätt både på gårdarna och tätt inpå byggnaderna. Andra värdefulla karaktärsdrag är att kvarteren visar på ett mycket pedagogiskt sätt hur man inom samhällsplaneringen efter 1975 tog tydligt avstånd från rekordårens och miljonprogrammets miljöer och sökte nya vägar i samhällsbyggandet där byggnader samspelar med närliggande skogs- och grönområden.

Gottsunda 28:1, 29:1

Kv. Emil Sjögren och Peterson-Berger ■

Peterson-Bergers väg 1-9, 4-98

- BYGGÅR: 1970-71
- BYGGHERRE: Anders Diös
- ARKITEKT: Sven Jonsson
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Kvarteret Peterson Berger innehåller ett utpekat skivhus, se kvarteret Blomdahl. Kvarteren består i övrigt av den typ av lamellhus med tre våningar som är vanliga i norra Gottsunda. De jämnhöga husen i tre våningar är symmetriskt grupperade kring luftiga bilfria gårdsmiljöer. Gårdsmiljöerna är planerade med hänsyn till den ursprungliga terrängen där lekplatser samspekar med uppvuxna träd och berghällar. Mellan husen finns även lägre tvättstugor och gemensamhetsutrymmen.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterets värdebärande karaktärsdrag utgörs av kvarterets systematiska upplägg med kringbyggda gårdsmiljöer med tidstypisk grönska där tydliga bilfria stråk gör kvarteren tillgängliga för gång och cykeltrafikanter. Den repetitiva arkitekturen och enhetligheten i bebyggelsen i samspelet med grönområdena ger kvarteren en planerad grön karaktär som är värd att uppmärksamma.

Gottsunda: 39:1-39:2, 40:1

Kv. Musikern och Sopranen ■

Oscar Arpis väg 1-66, Jenny Linds väg 1-86

- BYGGÅR: 1975-78
- BYGGHERRE: Stiftelsen Uppsalahem
- ARKITEKT: Matell arkitekter/ Pertti Bengtsson
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Kritiken mot de höga bostadskomplexen medförde att lägre flerfamiljshus började byggas i Gottsunda. Bebyggelsen i kvarteret Musikern består av tvåvåningslängor runt stora parkeringsytor mitt i kvarteret. Alla lägenheterna har egen ingång i markplan. Husen är låga, fasta tegelvolymmer med flacka sadeltak av mörkgrå papp. De har samlats i grupper om fyra, med dörrarna bredvid varandra i en framspringande del av fasaden. Förråd av trä skjuter ut framför ingångarna och skärmar av dem mot ingångsvägen
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterets värdebärande karaktärsdrag utgörs av de oregelbundna kvarterets gemensamma låga tegelvolymmer i lamell- eller radhusutförande som följsamt och försiktigt följer terrängen och med tydlig avskildhet omger sig av grönska. Värdebärare är också utförandet med det uttrycksfulla färgvalet och byggnadernas fasaddetaljer så som i entrépartier, balkonger och dörrar.

GOTTSUNDA 37:3 - 37:7

Kv. Serenaden ■

Vackra Birgers väg 1- 207

- BYGGÅR: 1975
- BYGGHERRE: HSB
- ARKITEKT: HSB:s Riksförbund/ J Knautz
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Husen i kvarteret Serenaden ligger kring en H-formad gata. Bostadshusen är uppförda i grågult tegel och balkongerna och ingångarna av vitmålat trä. Alla lägenheter har egen ingång från marken där ytterdörrarna är ordnade parvis, med dörren till övervåningen i ett utskjutande litet vindfång. Vitmålat trä dominerar mot bostadsgatan, i sammanhängande balkonger och utskjutande förråd, grågult tegel mot gårdarna. Längorna längs Musikvägen är helt klädda med pastellfärger eller vitmålad träpanel. Parkeringsytor med låga parkeringslängor är placerade i utkanten av kv. Serenaden.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterets värdebärande karaktärsdrag utgörs bland annat av byggnadernas läsbara reaktion mot de storskaliga bostadskvarter som utgör en stor del av rekordårens bebyggelse. Närheten till större obebyggda rekreativytor och Serenadens strategiska placering med bilfria bostadsgator och uppförda i möjligaste mån mot naturmark och skog skapar en medveten karaktär för kvarteret.

GOTTSUNDA 39:1

Kv. Stråken ■

Altfiolvägen 1-20, Kontrabasvägen 2-7

- BYGGÅR: 1979-82
- BYGGHERRE: HSB Uppsala
- ARKITEKT: HSB:s Riksförbund/ J Knautz
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Kvarteret utgörs av tre gårdar samt en friliggande länga. Gårdarna omges av hus i två, fyra och fem våningar. Husen är utformade med ett uppbåd av både material och former. Fasaderna är mycket omväxlande med orange plåt och orange och grön, ofta diagonal, träpanel. Fönster och gröna träpaneler bildar horisontella band. Balkongerna, placerade mellan vita betongskivor, är delvis utkragade. Tvåvåningslängorna är klädda med vågrät och lodrät träpanel och har loftgångar till övervåningen. Taken är plåttäckta sadeltak och pulpettak, vilka bidrar till det expressiva uttrycket. Kvarteret ter sig både livfullt och sammanhållet, med en yster lekfullhet i den formrika gestaltningen. Området kan med sin form- och färgrikedom ses som ett fullgörande av reaktionen mot rekordårens begränsade formspråk.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterets värdebärande karaktärsdrag utgörs bland annat av kvarterets vidgade, färgstarka och tydligt tidsbundna formspråk som öppnade mot, och förebådade, 1980-talets formrika arkitektur. Kvarterets sociala karaktär med storskaliga gårdsmiljöer och kvartershus med samlingslokaler i en grön trafikseparerad miljö är också värdebärande.

GOTTSUNDA 34:3

Kv. Valthornet, västra delen ■

Bröderna Berwalds väg 1- 70

- BYGGÅR: 1975
- BYGGHERRE: Stiftelsen Uppsalahem
- ARKITEKT: Matell arkitekter/ Pertti Bengtsson
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: I detta område byggdes radhus i två våningar och flerbostadshus i tre där radhusen är uppförda i rött tegel och flerbostadshusen i gult tegel. Samtliga hus har flacka sadeltak med svart papp. Kringbyggda gårdsmiljöer med anslutande lekplatser och servicehus har en enkel avskalad karaktär som inramas av strama fasader med repeterande mörkt målade fönstersättning. Skogsbackens kuperade trädbevuxna terräng möter fasader som förstärks av utanpåliggande staplar av träbalkonger.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: De värdebärande karaktärsdragen för området utgörs bland annat av bostadshusens fasta volymer som är genomtänkt inplacerade i den kuperande terrängen. Värdebärande är också flerfamiljshusens påtagligt olika fasader där entrésidorna är enkla och robusta, medan gårdssidorna har mer skulptural karaktär och har kraftiga balkong- och förrådsarrangemang.

Gottsunda 34:3

Kv. Valthornet, östra delen ■

Valthornsvägen 21-43

- BYGGÅR: 1973-74
- BYGGHERRE: -
- ARKITEKT: Matell arkitekter/ Pertti Bengtsson
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Bakom Gottsunda centrum reser sig åtta femvåningshus med servicelägenheter sammanlänkade runt en långsmal gård. Byggnaderna består av kårva, symmetriska volymer av gult tegel, omålad betong och balkonger med starka kulörer. De flacka taken förstärker de exakta formerna, samtidigt som gårdens grönska mjukar upp de hårda linjerna. Glasade gångar förbinder husen med centrumanläggningen och intilliggande vårdcentral.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: De värdebärande karaktärsdragen för området utgörs bland annat av den strama och repeterande tegelarkitekturen med tidstypisk stark färgskala som omges av bilfria gårdsmiljöer och god tillgänglighet genom ett finmaskigt nät av tydliga gång- och cykelstråk. Den strategiska placeringen och funktionen som tidstypiskt planerades för att samla all samhällsservice på en koncentrerad yta är också värdebärande för området.

GOTTSUNDA 38:2- 38:13

Kv. Violinen ■

Valthornsvägen 2-66

- BYGGÅR: 1975-76
- BYGGHERRE: HSB
- ARKITEKT: HSB:s Riksförbund/ J Knautz
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Kvarteret Violinen består av tvåvåningslängor med lägenheter och av skivhus i fem våningar. Området fortsätter och avviker från det stadsbyggande som präglar Valsätra och den norra delen av Gottsunda. Skivhusens fasader är släta och helt klädd med plåtkassetter i två samstämda färger, med en lysande ram i vitt. Mot norr, har lägenheterna bara franska fönster, inga balkonger. Tvåvåningshusen har fasader i rött tegel och röd plåt och stora balkonglädor av vit betong. De motsvaras på entrésidan av märkligt utskjutande förrådslådor. Förutom inglasningar av balkonger är förändringar sedan byggnadstiden förhållandevis få.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: De värdebärande karaktärsdragen för området utgörs bland annat av den stramt modernistiska och uttrycksfulla arkitekturen i samspel med de närliggande kvarteren som delar Violinens terränganpassning och lekvänliga gårdsmiljöer. Närheten till rekreation och skogsområden som anknys med gång och cykelstråk är också värdebärande för kvarteret.

Gottsunda

Samhällsnyttiga byggnader

GOTTSUNDA 33:1

Kv. Berwald Förskola

- BYGGÅR: 1972
- BYGGHERRE:
- ARKITEKT: BPA, Byggproduktion AB, Arkitektsektionen
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Barnstugor eller daghem var kring 1980 en självklar och viktig beståndsdel i nybyggda bostadsområden. Kvinnorna var i hög grad förvärvsarbetande och barnomsorgen hade byggts ut kraftigt under 1960- och 70-talen. Under 1980-talet integrerades i bostadsområdena eller placerades i strategiska lägen i dess utkanter. Byggnaden är uppförd i ett flygelsystem med tre sammanlänkade byggnader på betongfundament. Fasaden är klädd med stående panel i olika kulörer. Detaljer som stuprör, vattbräda och installationer är täckte med svart eller brunfärgad plåt.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Det värdebärande karaktärsdragen för området utgörs av byggnadens strategiska uppkomst mitt Gottsunda i samband med områdets bostadsbyggnation med närhet till såväl skog och grönområden som stadsmiljö och kommunikationer.

GOTTSUNDA 45:2

Kv. Dirigenten Förskola ■

Solistvägen 65

- BYGGÅR: 1979
- BYGGHERRE: -
- ARKITEKT: Matell arkitekter
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Barnstugor eller daghem var kring 1980 en självklar och viktig beståndsdel i nybyggda bostadsområden. Kvinnorna var i hög grad förvärvsarbetande och barnomsorgen hade byggts ut kraftigt under 1960- och 70-talen. Under 1980-talet integrerades i bostadsområdena eller placerades i strategiska lägen i dess utkanter. Det strategiska läget men ändå perifera läget har nära till södra Gottsundas bostadsområde och ligger i direkt anknnytning till omgivande natur. Förskolan är uppförd i gult tegel med vita trädetaljer och har sina gavelspetsar klädda i stående träpanel. På sadeltaket ligger rött tegel.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Det värdebärande karaktärsdragen för förskolan utgörs av verksamhetens tillgänglighet och strategiska uppförande i samband med kringliggande bostadsbyggnation samtidigt som byggnaden har tillgång till perifera områden och ligger i direkt anknnytning till omgivande natur. Barnstugan i Dirigenten är ett utmärkt exempel på de höga ambitioner som fanns knutna till barnens miljöer så som tillgången till grönområden och natur som karaktäriserar förskoleverksamheten under det sena 1970-talet och tidiga 1980-talet.

GOTTSUNDA 44:2

Kv. Flöjten Förskola ■

Flöjtvägen 4

- BYGGÅR: 1980
- BYGGHERRE: -
- ARKITEKT: Wellerstedt arkitekt kontor HB
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Barnstugor eller daghem var kring 1980 en självklar och viktig beståndsdel i nybyggda bostadsområden. Kvinnorna var i hög grad förvärvsarbetande och barnomsorgen hade byggts ut kraftigt under 1960- och 70-talen. Under 1980-talet integrerades i bostadsområdena eller placerades i strategiska lägen i dess utkanter. Strategiska lägen kunde vara centrala så att många hade nära men också mer perifert. Förskolan i på Flöjtvägen 4 är inget undantag. Skolan ligger placerad nära kringliggande bostäder, format som ett L in i skogen och har nära till både ängsmark och strövområden. Fasaden består av gulmålat vertikalt trä och på det flacka sadeltaket ligger dubbelkupigt tegel.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Det värdebärande karaktärsdragen för förskolan utgörs av verksamhetens tillgänglighet och strategiska uppförande i samband med kringliggande bostadsbyggnation samtidigt som byggnaden har tillgång till perifera områden och ligger i direkt anknäytning till omgivande natur.

GOTTSUNDA 44:5

Kv. Flöjten Förskola ■

Flöjtvägen 4, 6

- BYGGÅR: 1980
- BYGGHERRE: Fastighetsaktiebolaget Gottsunda Centrum
- ARKITEKT: Uppfeldt Wellerstedt arkitektkontor HB
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Barnstugor eller daghem var kring 1980 en självklar och viktig beståndsdel i nybyggda bostadsområden. Kvinnorna var i hög grad förvärvsarbetande och barnomsorgen hade byggts ut kraftigt under 1960- och 70-talen. Under 1980-talet integrerades ofta förskolor i bostadsområdena eller placerades i strategiska lägen i dess utkanter. Strategiska lägen kunde vara centrala så att många hade nära men också mer perifert, där de som här låg i direkt anknäring till omgivande natur. Byggnaden är låg med ett flackt helvalmat tak och framträder diskret under kringliggande grönområden. Flöjten 44:5 är en av de två förskolor byggda i kvarteret flöjten och är uppfört följsamt tillsammans med kringliggande bostadsbyggnation.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: De värdebärande karaktärsdragen för förskolan utgörs bland annat av verksamhetens tillgänglighet och strategiska uppförande i samband med kringliggande bostadsbyggnation samtidigt som byggnaden har tillgång till perifera områden och ligger i direkt anknäring till omgivande natur. Förskolans låga och stadiga arkitektoniska karaktär med sitt stora valmade tak som samspelar med avgränsningen mot skogen är ett gott exempel på en genomtänkt och naturlig servicemiljö.

GOTTSUNDA 44:1

Kv. Flöjten kiosk ■

Flöjtvägen 2

- BYGGÅR: 1980
- BYGGHERRE: Fastighetsaktiebolaget Gottsunda Centrum
- ARKITEKT: Uppfeldt Wellerstedt arkitektkontor HB
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Byggnaden är uppförd i en parkmiljö, som en oktagon i rött tegel med ett svagt lutande och följsamt tak med dubbelkupigt rött tegel.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs av den strategiska placeringen mellan bostadsområdena Cellisten, Gitarren, Stråken och Flöjten där byggnaden knyter samman behov och agerar som en mötesplats för boende nära och förbipasserande.

Gottsunda: 40:2

Kv. Musikern ■ Radiomast

Peterson-bergers väg 2

- BYGGÅR: 1974
- BYGGHERRE: Uppsala Kommun
- ARKITEKT: -
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Fastigheten består av en låg tegelbyggnad i ett plan med en radiomast placerad på tomtens sydöstra del. Fasaden består av tegel och har en lägre utskjutande del klädd i brunmålad panel. Fasaden i öst har utskjutande triangulära partier i teglet där fönster är placerade.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs av byggnadens enkla men ändå utstickande arkitektur och som en bärare av värden som berättar om Gottsundas och Valsättras delaktighet i byggnation som rör kommunikationssamhällets utveckling under 1970-talet.

Gottsunda: 40:3

Kv. Musikern Kiosk ■

Musikvägen 5

- BYGGÅR: 1983
- BYGGHERRE: Prefab produkter ab
- ARKITEKT: Lukas Stanislawski
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Kiosken på Musikvägen består av två mindre byggnader med fasader i gul träpanel och tak klädda i svart plåt.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs av behovet av närliggande service som lägligt kunde nyttjas, och fortfarande nyttjas, av både förbipasserande på Musikvägen och av människorna bosatta i de närliggande kvarteren.

Gottsunda: 39:2

Kv. Sopranen förskola ■

Jenny Linds väg 88

- BYGGÅR: 1977
 - BYGGHERRE: -
 - ARKITEKT: -
 - BEDÖMNING: Gul
-
- BESKRIVNING: Barnstugor eller daghem var kring 1980 en självklar och viktig beståndsdel i nybyggda bostadsområden. Kvinnorna var i hög grad förvärvsarbetande och barnomsorgen hade byggts ut kraftigt under 1960- och 70-talen. Under 1980-talet integrerades i bostadsområdena eller placerades i strategiska lägen i dess utkanter. Byggnaden är uppförd i stående panel med bred vindskivor i liggande röd panel. På det branta valmade sadeltaket ligger korrugerad röd plåt. Byggnaden har förändrats genom åren med tillbyggnationer som har förändrat förskolans ursprungliga karaktär.
 - VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs bland annat av det följsamma uppförandet i samband med bostadsbyggnationen i området. Värdena styrks av närkontakten med skogsmiljöer och tillgång till promenadstråk som leder till Gottsundas sydvästra skogs- och ängsmarker.

Gottsunda 33:1

Kv. Stenhammar förskola ■

August Södermans väg 131

- BYGGÅR: 1972
- BYGGHERRE: -
- ARKITEKT: BPA Byggproduktion AB, Arkitektsektionen
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Barnstugor eller daghem var kring 1980 en självklar och viktig beståndsdel i nybyggda bostadsområden. Kvinnorna var i hög grad förvärvsarbetande och barnomsorgen hade byggts ut kraftigt under 1960- och 70-talen. Förskolan i Stenhammar ligger strategiskt placerad mellan bostadskvarteren August Söderman och Emil Sjögren och har både en central och en perifer plats där verksamheten ligger alldeles invid det gröna stråk som parallellt rör sig längs sydvästra Gottsunda.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs av det följsamma uppförandet i samband med bostadsbyggnationen i området. Värdena styrks av den direkta tillgången till Gottsundas sydvästra skogs- och ängsmarker.

Gottsunda 35:2

Kv. Stenhammar F d Konsumbutik – Kött och Frukthallen ■

Stenhammars väg 5

- BYGGÅR: 1979-1980
- BYGGHERRE: Göte Nybergs Bygg AB
- ARKITEKT: -
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Den före detta matbutiksbyggnaden är byggd i trä i ett plan. Fasaden har varierande liggande och stående panel och på det flacka sadeltaket ligger korrugerad plåt och tjärpapp.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs av den ursprungliga funktionen som matbutik och det strategiska läget mitt i Västra Gottsunda där byggnaden berättar om 1970-talets behov av närliggande service.

Gottsunda 35:1

Kv. Stenhammar F d Stenhammarskolan – Växthusets Skola ■

Stenhammars väg 3

- BYGGÅR: 1974
- BYGGHERRE:
- ARKITEKT: K-Konsult
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Under rekordåren uppfördes fler skolor än någonsin i landet. Grundskolereformen 1962 innebar att skolan omorganiserades och nya krav ställdes på lokalerna. De nya grundskolornas arbetssätt skulle vara flexibelt med plats för arbete i varierande gruppstorlekar och inte endast standardklassrum. Skolorna kom att byggas i nya bostadsområden och uppfördes av prefabricerade byggelement precis som bostadshusen och fabriker. Några karakteristiska drag för skolbyggnaderna under 1960-1970-talen var grundläggningen med platta på mark, långa låga huskroppar i en eller två våningar. Skolan är uppförd i rött tegel och grönmålad träpanel. En vit långsgående trälist delar fasaden till gavelspetsen och på taket ligger valsad grön plåt som varvas av upphöjda takfönster.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs av det kvarvarande resultat av grundskolereformen då nya krav och byggnader med uppdaterade funktioner upprättades för en fungerande skolgång. Anpassningen till närliggande naturområden och närhet till skogen bidrar till de värdebärande karaktärsdragen.

Kv. **Valthornet** Gottsunda Centrum

- BYGGÅR: 1973-74
- BYGGHERRE:
- ARKITEKT: NOARK/Bo Johansson
- BEDÖMNING: Streckad
- BESKRIVNING: Gottsunda centrum började planeras av en styrelse som bestod av representanter från Uppsala kommun och Anders Diös AB. Utbyggnadsplanen, som färdigställdes 1972-73, redovisade ett inomhuscentrum inom vilket besökarna kunde nå de olika anläggningarna och bostäderna via klimatskyddade inomhusgator och torgbildningarna. I planeringsprocessen framstod Gottsunda Centrum som ett av de största byggnadsprojekten i Uppsalas moderna historia. I november 1974 invigdes affärsdelen. I snabb takt färdigställdes successivt de övriga anläggningarna, så som; kultur- och fritidslokaler, sporthall, badhus; servicehus för pensionärer och övriga boenden, vårdcentral, dagcenter, barndaghem, för-, låg-, mellan- och högstadieskola, bibliotek m.m. Samnyttjande var ledstjärna för planeringen, där lokalerna hade flera funktioner.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Gottsunda Centrums värdebärande karaktärsdrag utgörs av sin kvarvarande funktion som ett mångfacetterat centrum med butiker, kulturella evenemang, vårdcentral, tandläkare m.m.

Gottsunda 34:4

Kv. **Valthornet** Gottsunda kyrka ■

Valthornsvägen 11

- BYGGÅR: 1979
- BYGGHERRE: Svenska kyrkan
- ARKITEKT: Carl Nyrén
- BEDÖMNING: Blå
- BESKRIVNING: Gottsunda församling bildades 1974 i och med den ökade folkmängden i de södra delarna av Gottsunda, Sunnersta och Valsätra. De första åren saknade församlingen en egen församlingskyrka vilket ledde till Gottsunda kyrkans uppförande. Kyrkan byggdes 1979 och invigdes året där på 1980. Kyrkan ritades av arkitekten Carl Nyrén som tog hem segern i den arkitekttävling som församlingen utlyst 1976. Kyrkan placerades mitt emot Gottsundas centrum med ett bilfritt torg emellan, med hänsyn till centrummiljön.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kyrkans värdebärande karaktärsdrag utgörs bland annat av Nyréns arkitektur som präglas av enkelhet i volymer och omsorg om detaljer. De enkla formernas klara geometri förenas ofta med en rik bearbetning av ytan. Fler av Nyréns verk kan ses i Uppsala t.ex. Pharmacia samt gamla Uppsala museum. Värdebärare är också avstampet i byggnaden som räknas som en av Sveriges första postmodernistiska byggnader som på sin tid för uppförandet väckte stor uppmärksamhet. Även kyrkans funktion och placering i centrala Gottsunda är värdebärare för fastigheten.

Gottsunda 34:2

Kv. Valthornet Gottsundaskolan

Valthornsvägen 17

- BYGGÅR: 1974
- BYGGHERRE:
- ARKITEKT: NOARK
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Under rekordåren uppfördes fler skolor än någonsin i landet. Grundskolereformen 1962 innebar att skolan omorganiserades och nya krav ställdes på lokalerna. De nya grundskolornas arbetssätt skulle vara flexibelt med plats för arbete i varierande gruppstorlekar och inte endast standardklassrum. Skolorna kom att byggas i nya bostadsområden och uppfördes av prefabricerade byggelement precis som bostadshusen och fabriker. Några karakteristiska drag för skolbyggnaderna under 1960-1970-talen var grundläggningen med platta på mark, långa låga huskroppar i en eller två våningar. Gottsundaskolan uppfördes av arkitektfirman Noark 1974 och ligger i kvarteret Valthornet i Gottsunda. Skolan består av tre större längor som är sammankoppla med varandra genom ett mitt parti vilket ger byggnaden formen av ett H. Skolan är uppförd i envåningsplan i gult tegel med upprepad fönstersättning i mörkt brunt trä som möts av ett svagt lutande sadeltak. Skolans utemiljö och vegetation är symmetrisk utformad mellan byggnadernas huskroppar.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs av det kvarvarande resultat av grundskolereformen då nya krav och byggnader med uppdaterade funktioner upprättades för en fungerande skolgång. Gottsundaskolan utmärker sig som mest intakt av skolorna i stadsdelarna Gottsunda och Valsätra och är med sin placering i anslutning till centrumläggningen typisk för tidens planering.

VALSÄTRA

VALSÄTRA 43:1 – 43:13, 35:1 – 35:15, 39:1 – 39:12, 38:1 – 38:2, 46:1 – 46:11, 45:1 – 45:6, 48:1 – 48:6, 29:1 – 29:9, 51:1 – 51:6, 32:1 – 32:19, 42:1 – 42:5

Kv. Asktunnan, Barkspaden, Besmanet, Drögen, Giggen, Kolfatet, Oxoket, Pinglan, Slagrutan, Släden, Stavkärnan, Årdret ■

Kv. Asktunnan, Valsätra 43:12

Kv. Barkspaden, Valsätra 35:1

- BYGGÅR: 1966-1968
- BYGGHERRE: Anders Diös
- ARKITEKT: Gösta Wikforss
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Denna typ av hus är en av de två hustyper som dominerar i Valsättras södra småhusområde. Den långa vilande karaktären hos dessa hus förstärks av att fönstren genom den vita träpanelen sammanfattas i långa band. En tunn takskiva vilar på smala metallstöttor betongar och skyddar den enkla ingången. Bebyggelsen i dessa kvarter ingår i etapp två och fyra i utbyggnaden av Valsätra. Husen är uppförda i rött tegel och vitmålat trä och är placerade med långsidan mot gatan.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterens värdebärande karaktärsdrag utgörs av samspelet i Valsättras småhuskvarter där en sammanhållen och välbevarad bebyggelse med olika men tidstypiska former och material speglar rekordårens variation av typhus. Med bostadshusens indragna placering på tomten så får området en sammanhållen karaktär och en gemensam koppling till de omgivande grönstråken.

VALSÄTRA 33:1

Kv. Bandstolen ■

Bandstolsvägen 1- 64

- BYGGÅR: 1968
- BYGGHERRE: Stiftelsen Uppsalahem
- ARKITEKT: Sven Jonsson
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Skivhusen har med tiden byggts om, delvis som en följd av kritiken mot miljonprogrammet kärva fasader. På detta hus är nu de utskjutande fasaderna starkt röda. Byggnadens symmetri framhävs starkare än tidigare. De skivhus som finns i kvarteren Bandstolen hade ursprungligen ungefär samma kraftiga artikulering som husen på andra sidan Hugo Alvéns väg. Här med förtillverkade betongelement och blå plåt. Sedan plåten målats vit eller fasaderna putsats om så har husen förlorat sin ursprungliga karaktär. Kvarteret Bandstolen består av tio lamellhus i tre våningar och sju våningar (skivhus). Den lägre bebyggelsen har röda tegelfasader med vita fönstersnickerier och vita balkonger, något indragna i panelklädda nischer.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterets värdebärande karaktärsdrag utgörs av husens närhet till omgivande grönstruktur i samband med gatunätets separering kring byggnationen med centralt placerade återvändsgator och annars bilfria gårdar. Kvarterets kulturvärden höjs av den öppna gårdsbildningen som består av bevarad naturmark med uppvuxna träd och berg i dagen.

VALSÄTRA 30:1-30:5, 91:1 – 91:4, 27:1 – 27:10

Kv. Billen, Bilyxan, Hovtången ■

Kv. Bilyxan, Valsätra 31:3

Kv. Billen, Valsätra 30:3

- BYGGÅR: 1969
- ARKITEKT: Björn Hedvall
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: I kvarteret Billen och Bilyxan är bebyggelsen tidstypisk för 1960-talet med ett horisontellt uttryck genom raka linjer och enkla former. De flacka taken är täckta med papp eller plåt och döljs av en sarg av plåt eller liggande träpanel.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterets värdebärande karaktärsdrag utgörs av samspelet i Valsättras småhuskvarter där en sammanhållen och välbevarad bebyggelse med olika men tidstypiska former och material speglar rekordärens variation av typhus. Med bostadshusens indragna placering på tomten så får området en sammanhållen karaktär och en gemensam koppling till de omgivande grönstråken.

VALSÄTRA 8:1 – 8:16, 20:1 – 20:8, 4:1 – 4:7, 15:1 – 15:13, 14:1 – 14:10, 11:1 – 11:7, 5:1 – 5:10

Kv. Bosskorgen, Huggyxan, Lieorvet, Rotyxan, Slagan, Slipstenen, Tröskverket, Ullsaxen ■

Kv. Lieorvet, Valsätra 8:14

Kv. Ullsaxen, Valsätra 20:4

- BYGGÅR: 1968
- ARKITEKT: Stadsarkitektkontoret
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Kvarteret Lieorvet består av grupperingar av enfamiljshus, sammansatta som kedjehus. Husen har en brandvägg i mexitegel mot grannhusen och övriga väggar är klädda med träpanel i varierande kulör. Taket lutar svagt mot gården.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterens värdebärande karaktärsdrag utgörs av samspelet i Valsättras småhuskvarter där en sammanhållen och välbevarad bebyggelse med olika men tidstypiska former och material speglar rekordärens variation av typhus. Med bostadshusens indragna placering på toften så får området en sammanhållen karaktär och en gemensam koppling till de omgivande grönstråken.

VALSÄTRA 41:1 – 41:18, 47:1 – 47:19, 44:1 – 44:16, 52:1 – 52:7, 50:1 – 50:19, 37:1 – 37:7

Kv. Dragårdret, Flakvagnen, Frökärran, Höskrindan, Parvagnen, Tjudret ■

Kv. Dragårdret, Valsätra 41

Kv. Frökärran, Valsätra 44:1-6

- BYGGÅR: 1968-1969
- ARKITEKT: Diös egna
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Denna typ av hus är en av de två hustyper som dominerar i Valsättras södra småhusområde. Husen ger med sina höga gavlar och branta sadeltak en snabb rytm åt gaturummet. Fasaderna på markplan är uppförda i gult tegel och övergången till stående träpanel på gavelpetsen sker i linje med fönsternas överdel på markplan. Husen har förändrats lite genom åren och återspeglar tillsammans med de låga bostadshusen i södra Valsätra ett genomtänkt småhusområde i samspel med landskapet.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterens värdebärande karaktärsdrag utgörs av samspelet i Valsättras småhuskvarter där en sammanhållen och välbevarad bebyggelse med olika men tidstypiska former och material speglar rekordärens variation av typhus. Med bostadshusens indragna placering på tomten så får området en sammanhållen karaktär och en gemensam koppling till de omgivande grönstråken.

VALSÄTRA 22:1 – 22:7

Kv. Drillborren ■

Hösträngsvägen 5-17

- BYGGÅR: 1967
- ARKITEKT: Götenehus
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Kvarteret Drillborren består av sju enbostadshus, fasaderna är av en blandning av mörkt trä och ljus tegel. Garagen är låga med flacka tak, och matchar bostadshusen i färg.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterets värdebärande karaktärsdrag utgörs av samspelet i Valsättras småhuskvarter där en sammanhållen och välbevarad bebyggelse med olika men tidstypiska former och material speglar rekordårens variation av typhus. Med bostadshusens indragna placering på tomten så får området en sammanhållen karaktär och en gemensam koppling till de omgivande grönstråken.

VALSÄTRA 26:1 – 26:7, 25:1 – 25:7

Kv. Flåhackan, Jordborren ■

- BYGGÅR: 1967
- ARKITEKT: Rune Nordlund
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING Kvarteret Flåhackan består av sju enbostadshus som är helt sammankopplade till radhus. Kubistiska byggnadsvolymer och fasader i ljusgrått tegel. Radhuset sträcker sig som en båge längs med vägen.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterets värdebärande karaktärsdrag utgörs av samspelet i Valsättras småhuskvarter där en sammanhållen och välbevarad bebyggelse med olika men tidstypiska former och material speglar rekordårens variation av typhus. Med bostadshusens indragna placering på tomten så får området en sammanhållen karaktär och en gemensam koppling till de omgivande grönstråken.

VALSÄTRA 63:1-63:2

Kv. Folke ■

Hugo Alfvéns v 2-36, Bernadottevägen 7-59

- BYGGÅR: 1983
- BYGGHERRE: Anders Diös AB
- ARKITEKT: NOARK/ Per- Olof Kulin
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Kvarteret Folke är ett tidigt exempel på den förtätning av redan byggda bostadsområden som utmärkte det tidiga 1980-talet. Höga hus och låga har förts samman i en mycket tät miljö, som för vidare de livliga formerna i kvarteren längst i söder. Efter Uppsala Kommun förvärvat marken så vann det idag skådade förslaget med punkthus i tre till fem våningar som kopplats ihop med radhus i två. En grupp av tätt och fritt placerade radhuslängor i två våningar kompletterar de högre byggnaderna. Stora träd står tätt in på husen, stigar slingrar sig fram mellan byggnaderna och grönområden som skapar ett samspel mellan byggnader och natur som utmärker kvarteret.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterets värdebärande karaktärsdrag utgörs av byggnadernas tidsenliga utformning, material och färgskala i samband med närhet till skogsmiljöer och anpassning till den varierade terrängen som skapar kvarterets värden i kulturhistorisk mening.

VALSÄTRA 28:1-9

Kv. Hammaren ■

Billvägen 1-7, Hovtångsvägen 2-8

- BYGGÅR: 1969
- BYGGHERRE: Anders Diös
- ARKITEKT: Björn Hedvall
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: I kvarteret Hammaren är bebyggelsen tidstypisk för 1960-talet. Villorna har ett horisontellt uttryck genom raka linjer och enkla former. De flacka taken är täckta med papp eller plåt och döljs av en sarg av plåt eller liggande träpanel.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterets värdebärande karaktärsdrag utgörs av samspelet i Valsättras småhuskvarter där en sammanhållen och välbevarad bebyggelse med olika men tidstypiska former och material speglar rekordårens variation av typhus. Med bostadshusens indragna placering på tomten så får området en sammanhållen karaktär och en gemensam koppling till de omgivande grönstråken.

VALSÄTRA 49:1 – 49:4

Kv. Häveln ■

- BYGGÅR: 1969
- ARKITEKT: Gösta Wikforss
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Kvarteret Häveln består av fyra bostadshus i två våningar med inbyggda garage. Fasaderna är i tegel med vita panelpartier på gavelstestarna. Vit träpanel binder samman fönstren. Wikforss arkitektur går igen i dessa byggnader som många av hans envåningshus i kringliggande småhusområde. Bebyggelsen i Häveln ingår i etapp fyra i utbyggnaden av Valsätra.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterens värdebärande karaktärsdrag utgörs av samspelet i Valsättras småhuskvarter där en sammanhållen och välbevarad bebyggelse med olika men tidstypiska former och material speglar rekordärens variation av typhus. Med bostadshusens indragna placering på tomten så får området en sammanhållen karaktär och en gemensam koppling till de omgivande grönstråken.

VALSÄTRA 17:1-17:7, 10:1 – 10:14, 9:1 – 9: 14, 18:1 - 18:5

Kv. Högaffeln, Järnstören, Spettet, Stackstängen, Sädesskoveln ■

Hankvägen 2-14

Kv. Spettet, Valsätra 17:1-7

Kv. Järnstören, Valsätra 16:4

- BYGGÅR: 1968
- ARKITEKT: Stadsarkitektkontoret
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Kvarteret Spettet består av sju enbostadshus, den träklädda huvudvåningen vilar på en putsad sockelvåning och skjuter fram över ingång och garage. Det vågräta taket förstärker husets rätvinkliga, exakta form, liksom fönstrens karaktär av enkla hål utan ramar.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterens värdebärande karaktärsdrag utgörs av samspelet i Valsättras småhuskvarter där en sammanhållen och välbevarad bebyggelse med olika men tidstypiska former och material speglar rekordårens variation av typhus. Med bostadshusens indragna placering på tomten så får området en sammanhållen karaktär och en gemensam koppling till de omgivande grönstråken.

VALSÄTRA 66:1-66:30

Kv. Kälken, Kuskbocken ■

Kälkvägen 1-31

Kv. Kuskbocken

Kv. Kälken

- BYGGÅR: 1988-1989
- BYGGHERRE: JM Byggnads och Fastighets AB
- ARKITEKT: Illes arkitekter
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Kvarteren består av parhus eller enfamiljshus uppförda i stående panel med tegelklädda sadeltak. Huvudingången har ett litet regnskydd med tegel och garage är ihopbyggda med bostadshusen.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterens värdebärande karaktärsdrag utgörs av den upprepade arkitekturen som har influenser av kedjehus-karaktären som här inte fullföljs då byggnaderna står med små mellanrum.

VALSÄTRA 36:1, 36:4

Kv. Linklubban ■

Bandstolsvägen 1-49, 57, 59

- BYGGÅR: 1968-1969
- BYGGHERRE: Uppsalahem
- ARKITEKT: Sven Jonsson
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Kvarteret består av åtta lamellhus i tre våningsplan, samt två sjuvåningshus. På de låga husen har de lätt utskjutande balkongerna ersatts av tunga balkonghyllor med gavlar av betong. Kontrasten mellan husens båda sidor har blivit stor då den motsatta fortfarande är i slät tegelfasad. Fönstren är avlånga och tredelade, med vita fönstersnickerier. De högre husen är omgjorda genom att fasaderna är tvättade och den ursprungliga blå plåten är målad vit samt att balkongräckena är utbytta.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterens värdebärande karaktärsdrag utgörs av byggnadernas anpassning till den kuperade skogsmarken och redovisar tillsammans med kv. Bandstolen, Garnvindan och Spinnrocken en genomtänkt trafikseparering med planerade gröna stråk genom och mellan områdena.

VALSÄTRA 58:1- 58:8

Kv. Skalmejan ■

Bernadottestigen 3-17

Kv. Skalmejan, Valsätra 48:3-5

- BYGGÅR: 1970
- BYGGHERRE:
- ARKITEKT: Götenehus
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: I kvarteret finns åtta fristående enbostadshus uppförda under tidigt 1970-tal. Fasaderna är brutna med ljus tegel i botten och träpanel under taket. Husen skiljer sig åt genom att träpanelen har olika färger. Taket är brutet och det övre takfallet är valmat. Husen ligger belägna en bit in på tomten bakom garagebyggnader med helvalmade tak.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterets värdebärande karaktärsdrag utgörs av 1970-talets enhetlighet där brutna taksiluetter och ursprungliga dubbelgarage karakteriserar kvarteret.

VALSÄTRA 58:9-58:16

Kv. Skalmejan ■

Bernadottestigen 19

- BYGGÅR: 1989
- ARKITEKT: Götenehus
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Fastigheten är bebyggd med en radhuslänga som diagonalt sträcker sig över åtta adresser mellan änden av Bernadottestigens slut och Vårdsättravägen. Fasaden består av träpanel målat i grått och vitt och på det branta taket ligger svarta betongpannor. På byggnadens entrésida finns förråd och en garagelänga.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterets värdebärande karaktärsdrag utgörs av den arkitektoniska egenheten som tränger sig in på den trånga tomten och hackigt följer Vårdsättravägens dragning som går bakom fastigheten.

VALSÄTRA 34:1, 34:3

Kv. Garnvindan, Häcklan ■

Spinnrockvägen 1-53

Kv. Garnvindan, Valsätra 34:1

Kv. Häcklan, Valsätra 34:3

- BYGGÅR: 1969
- BYGGHERRE: Uppsala hem
- ARKITEKT: Sven Jonsson
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: De tio trevåningshusen, vissa med sockelvåningar, är grupperade kring gårdar som är slutna på tre sidor, med ett par mer långsträckta lamellhus i söder. Det är väl inpassat i naturen med träd och hållar. Byggnaderna är särskilt typiska för 1960-talets lamellhusområden med rött tegel i fasaden, flacka papptäckta sadeltak som avslutas i liv med gaveln, vita fönstersnickerier och delvis indragna balkonger med vita fronter. Byggnaderna utgör goda anspråkslösa exempel på trevåningslameller, den byggnadstyp som dominerade under rekordåren 1961-74. Byggnaderna tillhör de få låghusen från 1960-talet i Gottsunda/Valsätra med oförändrad karaktär. Kvarteret Häcklan består av tolv lamellhus i fyra våningsplan. De lätt utskjutande balkongerna har ersatts av tunga balkonghyllor med gavlar av betong. Kontrasten mellan husens båda sidor har blivit stor då den motsatta fortfarande är i slät tegelfasad. Fönstren är vita men längre och tredelade, (jämfört med 34:1).
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterens värdebärande karaktärsdrag utgörs av byggnadernas anpassning till den kuperade skogsmarken och redovisar tillsammans med kv. Bandstolen, Garnvindan och Spinnrocken en genomtänkt trafikseparering och de planerade gröna stråken genom och mellan kvarteren. Att byggnaderna innehar en oförändrad karaktär sedan dess uppförande tillför värden.

VALSÄTRA 24:1 – 24:7, 23:1 – 23:7

Kv. Torvhackan, Vändhackan ■

Adress Stackvägen 7-28

Kv. Torvhackan, Valsätra 24:1

Kv. Vändhackan, Valsätra 23:7

- BYGGÅR: 1967
- BYGGHERRE: -
- ARKITEKT: Götenehus
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Dessa kvarter består av flertalet enfamiljshus. Fasaderna utgörs av vitt tegel som bryts av med partier av mörkbetsad trä kring fönster och dörr mot innergården. Vissa hus har gavelspetsar i mörkbetsad stående träpanel.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Kvarterens värdebärande karaktärsdrag utgörs av samspelet i Valsättras småhuskvarter där en sammanhållen och välbevarad bebyggelse med olika men tidstypiska former och material speglar rekordårens variation av typhus. Med bostadshusens indragna placering på tomten så får området en sammanhållen karaktär och en gemensam koppling till de omgivande grönstråken.

VALSÄTRA 59:1

Kv. Valsätra gård ■

Bernadottevägen 60

- BYGGÅR: 1985-1986
- BYGGHERRE: ABV
- ARKITEKT: -
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Byggnaderna är uppförda som parhus i samband med flerbostadshusen på den närliggande kyrkans västra sida och består av rosafärgad puts med vita trädetaljer. Bottenvåningen och entréerna till lägenheterna skjuter ut fasaden i nordväst och byggnaden har sadeltak.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadernas värdebärande karaktärsdrag utgörs av tidstypiska fasadmateriäl.

VALSÄTRA 59:3

Kv. Valsätra gård ■

Bernadottewägen 2-22, 28-42

- BYGGÅR: 1985
- BYGGHERRE: -
- ARKITEKT: Trappan arkitekter
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Bostadshusen i Valsätra gård byggdes 1986 in till den tidigare mangårdsbyggnaden från 1880-talet. Husen är placerade i längor om varsin sida av mangården, med entrén vänd mot den gamla lummiga trädgårdensmiljön medan samtliga altaner är placerade på baksidan av husen. Fasaderna är enkla och enhetliga i sitt formspråk med träklädd fasad, plana fönster och svagt lutat sadeltak i tegel. Radhusen som omger Valsätra gård är uppförda i två plan med panelad fasad och flackt sadeltak. Utförandet är enkelt och enhetligt.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Bostadshusens värdebärande karaktärsdrag utgörs av byggnadernas renodlade volymer och ansträngning till att anpassa sig till den närliggande Valsätra Gård.

VALSÄTRA 59:4, 59:1

Kv. Valsätra gård Bostadshus och Lada ■

Bernadottewägen 44, 42

Bostadshuset på fastighet 59:4

Ladan på fastighet 59:1.

- BYGGÅR: 1880
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Gården utflyttades från Malma by i samband med laga skifte vid 1800-talets mitt. Gården omfattar mangårdsbyggnad och lada/stall i sten. Mangårdsbyggnaden uppfördes på 1880-talet och stallet på 1860-talet. 1976 skedde en fasadändring av bostadshuset, fasaden kläddes med träfiberskivor men är i dag ersatt av liggande träpanel. Ladan restaurerades och byggdes om till förskola 1985.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadernas värdebärande karaktärsdrag utgörs av Valsättras gårdsmiljö med bevarade grindstolpar, allé och ekonomibyggnad som tillsammans bidrar till förståelsen för platsens bakgrund som agrar gårdsmiljö.

VALSÄTRA 60:1

Kv. **Bikupan** Bensinmack och Servicestation ■

Bernadottewägen 5

VALSÄTRA

Samhällsnyttiga byggnader

- BYGGÅR: 1972
- BYGGHERRE: Oljekonsumenternas Förbund
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Byggnaden i ett plan är uppförd i rött tegel och profilerad plåt. Bensinmacken innehåller butik och servicehallar och ligger strategiskt placerad mellan Gottsunda och Valsätra nära Vårdsättravägen.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs av bensinmackens funktion och strategiska placering nära Hugo Alfvens väg och den större Vårdsättravägen anpassat för efterkrigstidens växande användande av personbilar.

VALSÄTRA 63:2

Kv. Folke Förskola ■

Bernadottewägen 3

- BYGGÅR: 1983
- ARKITEKT: NOARK, Per-Olof Kulin
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Barnstugor eller daghem var kring 1980 en självklar och viktig beståndsdel i nybyggda bostadsområden. Kvinnorna var i hög grad förvärvsarbetande och barnomsorgen hade byggts ut kraftigt under 1960- och 70-talen. Under 1980-talet integrerades i bostadsområdena eller placerades i strategiska lägen i dess utkanter. Strategiska lägen kunde vara centrala så att många hade nära men också mer perifert, där de som här låg i direkt anknäytning till omgivande natur. Byggnaden är uppförd i rött tegel med vitmålade trädetaljer ovanför fönster, dörrar och i gavelspetsen. På sadeltaket ligger rött tegel. Snickerier kring dörrar och fönster samt installationer för vattenavrinning är vita.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs bland annat av att byggnaden är väl planerad och arkitektoniskt integrerad med närliggande grönområden och med kvarteret Folkets bostadsbyggnader.

VALSÄTRA 36:5

Kv. Linklubban Närbutik

Bandstolsvägen 61

- BYGGÅR: 1979
- ARKITEKT: Matell och Co
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Den före detta ICA-butiken etablerades funktionellt i flerbostadshusområdet mitt i Valsätra. Fasaden består av rött tegel och på taket ligger svartmålad trapetsprofilerad plåt.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs främst av den gamla ICA-butikens funktionella placering mellan flerbostadshusen i Valsärta. Boende på Linrepevägen, Bandstolsvägen och Spinnrocksvägen kunde handla sina dagliga varor utan att behöva ha tillgång till bil eller kommunala transportsätt.

VALSÄTRA 36:6

Kv. Linklubban Församlingshem ■

Bandstolsvägen 63

- BYGGÅR: 1979
- ARKITEKT: Martell & Nordström
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Byggnaden är uppförd i rött tegel och skärs av med band mörkbrunt trä som omfattar fönster och dörrar. På det valmade taket ligger mörka betongpannor. Bredvid byggnaden mot Bandstolsvägen står en transformatorstation.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs främst av sin funktion som mötesplats med sin strategiska centrala placering i Valsätra.

VALSÄTRA 1:14

Kv. Skalmejan Servicebyggnad ■

Bernadottestigen

- BYGGÅR: 1971
- BYGGHERRE: Televerket
- ARKITEKT: -
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Servicebyggnaden står i ett grönområde mellan Bernadottestigen och Vårdsättravägen och är uppförd i betong som är gråmålad. Byggnaden har sadeltak som är klädda i svart plåt.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs bland annat byggnadens placering i bostadsbebyggelsens periferi, nästan gömd i ett grönområde men med närhet för att lätt kunna serva själva servicebyggnaden.

VALSÄTRA 34:2

Kv. **Spinnrocken** Bäcklösaskolan

Linrepevägen 17

- BYGGÅR: 1968
- BYGGHERRE: -
- ARKITEKT: Sven Jonsson
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Bäcklösaskolan är välplanerat uppförd mellan Valsättras skivhusbebyggelse och småhusområde. Skolan är uppförd i tre huslängor med en huvudbyggnad som sammanbindande del. Byggnaden har en tunn tegelsockel och generösa fönsterytor.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs av byggnadens historiska funktion. Utformningen av skolan och byggnaden i sig visar på ett resultat av grundskolereformen som på 1960-talet ställde nya krav på skolbyggnader där kravet på uppdaterade funktioner formade skolorna för en ny tids skolgång.

VALSÄTRA 59:1

Kv. Valsätra gård Valsätra kyrka ■

Bernadottevägen 48

- BYGGÅR: 1974
- ARKITEKT: Sten Hummel- Gumaelius
- BEDÖMNING: Grön
- BESKRIVNING: Kyrkan är byggd i brunrött tegel med en fris av mönstrat tegel närmast det plana taket. Kyrkorummet är sparsam inrett. Det höga enkla rummet täcks av ett vågrätt tak, buret av kraftig, tvärställda träbalkar. Ljuset faller in genom högt sittande parfönster och lyser rummet uppifrån. Långhusets väggar är klädda med kvistrikt trä som möts av korets svagt böjda vägg i vit spritputs. Väggarna vid koret belyses av släpljus från sidorna. Församlingslokalerna omger kyrkorummet på tre sidor och öppnar sig med stora fönster ut mot omgivningen. Kyrkan har ett fristående klocktorn som är uppfört i trä.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs av dess funktion som kyrka och med sin tidstypiska gestaltning gällande både den sparsmakade bearbetade tegelarkitekturen och den låga volymen.

VALSÄTRA 55:1

Kv. **Valsätra** skola, Valsätraskolan

Slädvägen 6

- BYGGÅR: 1972
- ARKITEKT: Sven Jonsson arkitektkontor AB
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Valsätraskolan uppfördes 1972 i utkanten av Valsättras bostadsområde och ritades av arkitekten Sven Jonsson. Byggnaden är utformad som ett H i två våningar med lägre envånings plan på de båda gårdarna. Matsalen samt fritidslokalerna är placerade i byggnadens mittaxel. Fasaden består av betongskivor i grått med friliggande ballast med smala parfönster utan spröjs. På senare år har skolan genomgått flera ombyggnationer så som tillägg av fler fönster samt nya entréer.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs av byggnadens historiska funktion. Utformningen av skolan och byggnaden i sig visar ett resultat av grundskolereformen som på 1960-talet ställde nya krav på skolbyggnader där kravet på uppdaterade funktioner formade skolorna för en ny tids skolgång.

VALSÄTRA 57:1

Kv. Valsättriplan Idrottsplats ■

Slädvägen 1

- BYGGÅR: 1982
- BYGGHERRE: Uppsala Kommun, Fritidsförvaltningen
- ARKITEKT: Reins Sporrong Arkitektkontor
- BEDÖMNING: Gul
- BESKRIVNING: Byggnaden för omklädningsrum på Valsättriplans idrottsplats är uppförd i rött tegel och har ett helvalmat tak klätt i papp. Fönstren går ett horisontellt band varvat med brun plåt i fasadens gräns mot taket. Stuprör och hängrännor är tillverkade av koppar och förhöjer byggnadens annars ganska lågmälda uttryck.
- VÄRDEBÄRANDE KARAKTÄRSDRAG: Byggnadens värdebärande karaktärsdrag utgörs i funktionen i samband med idrottsplatsen. Byggnaden och området berättar om den kommunala satsningen på sport och idrott i en slags samlokaliseringstrend där byggnaden fungerade, och fortfarande fungerar, som förvaringsplats och omklädningsrum för många olika idrottsliga aktiviteter.